

Forfatter: Quaade, George Joachim

Titel: BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1866-01-12)

Citation: Quaade, George Joachim: "BREV TIL: Frijs, Christian Emil Krag-Juel-Vind FRA: Quaade, George Joachim (1866-01-12)", i *Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)*, Henrik Koppels Forlag, s. 101. Onlineudgave fra Danmarks Breve: <https://tekster.kb.dk/text/letters-001825006-001-shoot-L0018250060010051.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Det nordslesvigske Spørgsmaal, 1864-1879 - aktstykker og breve til belysning af den danske regerings politik (1. bind)

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Kammerherre Quaade, *Gesandt i Berlin, til Udenrigsminister Grev Frijs.*
Berlin, 12. Januar 1866.

Deres Excellence,

Jeg tillader mig herved at fremsende en Coupon af den her udkommende »Norddeutsche Allgemeine Zeitung«, der indeholder en Artikel om danske Forhold, skreven i den Hensigt at vildlede Meningerne om hvorledes den kongelige Regjering ønsker at stille sig i Forhold til Preussen. ¹⁾ Skjøndt de deri indeholdte Paastande ville modbevises ved selve Kjendsgjerningerne, og jeg derfor aldrig kunde finde den skikket til at gjøres til selvstændig Gjenstand for Bemærkninger, har jeg dog, da bemeldte Blad af Alle ansees for officiøst, formeent at burde lejlighedsviis omtale den for den kongelig preussiske Minister-Præsident, og jeg benyttede derfor en Samtale jeg nylig havde med ham om Postsagen, til ligeoverfor Paastanden om en krigerisk Stemning i Danmark at opstille min egen Udtalelse om at jeg vidste, at om en saadan Stemning end gav sig tilkjende i enkelte Kredse, hvilket jeg dog troede at kunne benægte, saa fandtes den dog i ingen Henseende hos den kongelige Regjering; hvorhos jeg tilføiede, at jeg maaskee ikke vilde have berørt denne i og for sig ubetydelige Sag, dersom den ikke havde faaet en særegen Charakter ved at Artiklen, ligesom nogle tidligere i samme Blad optagne Artikler, efter hvad der var kommen til min Kundskab, havde en sig for Tiden her opholdende dansk Undersaat til Forfatter.

Hertil svarede Grev Bismarck, at den omhandlede Tidende ikke stod i andet Forhold til Regjeringen, end at denne, naar den ønskede Noget bragt ud i Offentligheden, brugte den dertil, men at den iøvrigt var aldeles uafhængig, og at han ikke kjendte de tidligere Artikler hvortil jeg havde sigtet. Han gik derpaa over til at omtale den Samtale hans. 102i sin Tid havde havt med Forfatteren og gjentog i denne Henseende hvad han havde sagt mig ved en tidligere, i min allerærbødigste Indberetning af 17de November f. A. Nr. 17 omhandlet Leilighed ¹⁾, idet han tilføiede, at hans Stemning med Hensyn til en Forandring af Fredstractaten af 30te October 1864 endnu bestandig var uforandret: naar det afgjort viiste sig, at den paagjældende Befolkning selv ønskede at komme til Danmark, vilde der ingen Hindring blive lagt i Veien derfor indenfor de Grændser som svarede til Preussens militaire Fornødenheder. Under den ovennævnte Forudsætning kunde den Landstrækning, hvorom der var Spørgsmaal, dog intet Værd have for Preussen, og Opgivelsen deraf var altsaa et Offer, der kunde bringes en varig og god Forstaaelse med Danmark. Tiden til en saadan Ordning var vel endnu ikke kommen, hverken for Preussen eller for Danmark; men skulde den omhandlede Eventualitet blive mulig, saa var det indlysende, at det lettest og sikkrest skeete under en fredelig Udvikling af Forholdene, og derfor var det ham ogsaa klart, at den danske Regjering ingen ny Krig kunde ønske.

Minister-Præsidenten har vistnok fuldkommen Ret, naar han udtaler, at Tidspunktet for en Ordning som den ovenbetegnede endnu ikke er indtraadt; thi naar man betragter den Stilling, det slesvigholsteenske Spørgsmaal for Tiden indtager deels i Forholdet mellem de tvende tyske Stormagter og deels i den hele tyske saavelsom maaskee ogsaa i den europæiske Politik, synes virkelig ogsaa den Eventualitet, at Danmark ved Preussen skulde erholde en Deel af Slesvig tilbage, meget fjern.

Den provisoriske Tilstand, hvori bemeldte Spørgsmaal befinder sig, er vistnok ligesaavel ubeqvem for Østerrig som for Preussen; men den er det øiensynlig i en langt højere Grad for det sidstnævnte Land, som, efter indtil for faa s. 103Maaneder siden at være gaaet frem med ligesaamegen Kraft og Raskhed som Held, og efterat have udtømt sit Initiativ først ved de frugtesløse Forslag af 22de Februar f. A. og dernæst ved Bestræbelserne for Annexionen, nu staaer blottet for Midler til at beseire de af Sagens egen Natur fremgaaede Vanskeligheder ved en anden Løsning end en saadan som vilde indeholde et Nederlag for den preussiske Politik; hvorimod Østerrigs Stilling er langt bedre, forsaavidt som dette Land netop paa Grund af den Uvirksomhed det hidtil har været nødt til at iagttage, har kunnet bevare sit Initiativ, og ved Siden af denne sin friere Stilling i det paagjældende Spørgsmaal, er sikker paa at erholde det øvrige Tydslands Tilslutning imod Iværksættelsen af Preussens Planer.

Hertil kommer den forbedrede Stilling Østerrig ialfald for Øieblikket har opnaaet i sine egne indre Forhold, og som ogsaa synes at skulle vinde større Fasthed. En saadan Stilling har Preussen ikke, og det er vanskeligt at see, hvorledes den skulde opnaaes ved det nuværende System, der om det end længe vil kunne opretholdes, dog ikke kan siges at have en sikker Fremtid.

Men skjøndt saaledes de tvende tyske Stormagters Forhold til det omhandlede Spørgsmaal nu er det omvendte af hvad det tidligere var, idet Østerrig meget lettere end Preussen kan fremkomme med Forslag til en Løsning, har jeg dog Grund til at troe, at ingen saadanne Forslag ere blevne stillede. Man forsikkrer mig, at der ingen Sandhed ligger til Grund for Rygterne om de holsteenske Stænders Sammenkaldelse; men at tvertimod den østerrigske Regjering lige siden Afslutningen af Gastein-Overeenskomsten aldeles ingen Skridt har gjort til Forandringen af det bestaaende Provisorium. Derimod skal Østerrig gjentagende og bestandig uforandret have erklæret den preussiske Regjering, at det kunde finde sig i den nærværende Tilstands Fortsættelse, — men dog gjerne saae en definitiv Tilstand sat istedet. Imidlertid s. 104vilde Østerrig aldrig kunne samtykke i at der gaves Hertugdømmerne en anden definitiv Statstilværelse end den som ifølge Forbundsacten tilkommer hver enkelt Forbundsstat. Under denne Forudsætning vilde det være Østerrig ligegyldigt til hvem Souverainiteten over bemeldte Lande overdroges, og navnlig vilde Storhertugen af

Oldenborgs Valg være ligesaa sikkert paa at vinde Bifald i Wien, som Prindsen af Augustenborgs.

I den saaledes mod de preussiske Annexionsplaner opretholdt Modstand finder Østerrig ogsaa Understøttelse udenfor Tydskland. Jeg har allerede havt den Ære at henlede Deres Excellences Opmærksomhed paa nogle Vidnesbyrd, der i den senere Tid ogsaa her ere fremkomne for, at baade Rusland og England ere mindre ligegyldige ved Hertugdømmernes fremtidige Skjæbne end man maaskee havde ventet; og hvad Frankrig angaaer, saa er det vel saa, at en Løsning af det slesvigholsteenske Spørgsmaal i Overensstemmelse med Nationalitetsprincippet bestandig af det franske Cabinet gjøres til Betingelse for dets Bifald og Anerkjendelse, ligesom jeg ogsaa troer at vide, at Nordslesvigs Tilbagegivelse hyppig danner Gjenstanden for de Samtaler der fra fransk Side føres med Grev Bismarck; men derfor er det dog ikke mindre sandt, at den Tilnærmelse der i den senere Tid har fundet Sted mellem Frankrig og Østerrig meget har bidraget til den større Frihed hvormed dette Land nu kan optræde i Forhold til Preussen. Man har maaskee Ret, naar man fra preussisk Side udtaler, at denne Tilnærmelse ikke bestaaer i eller medfører nogen Alliance og at den ikke vender Spidsen mod Preussen; det er ogsaa antageligt at den østerrigske Regjering oprindelige og væsentlige Bevæggrund til at søge at nærme sig Frankrig har været Kundskaben om, at Ungarerne hos sidstnævnte Land ventede en Støtte for Selvstændighedsfordringer, der ellers ikke kunde fyldestgøres, men ikke destomindre er Tilnærmelsen dog nu en ubestridelig Kjendsgjerning paa Grund af hvilken Preussens Stilling ikke er saa god som tidligere.

s. 105 Naar det paastaaes, at Østerrig ingen Skridt har foretaget til Forandring af den ved Gastein-Overenskomsten tilveie- bragte Tilstand i Hertugdømmerne, finder dette formeentlig ogsaa Bestyrkelse ved den Betragtning, at den preussiske Landdags aarlige Sammenkomst nu forestaaer, og at det ikke vilde være betimeligt om Østerrig, ved sin Optræden i et Spørgsmaal som det slesvigholsteenske, i nogensomhelst Retning indvirkede paa det vistnok ikke meget tilfredsstillende Forhold, hiin Forsamlings Majoritet sandsynligviis vil indtage ligeoverfor Regjeringen.

Rygterne om Gjenoptagelsen af Londoner-Conferencens Forhandlinger o. a. m. ere derfor uden Tvivl ligesaa ugrundede som Rygterne om Stændernes Sammenkaldelse; imidlertid skal jeg dog ikke lade uomtalt, at man igaar har sagt mig, at den preussiske Regjering frygtede for et østerrigsk Forslag om at foranledige Hertugdømmernes Befolkning til at udtale sig om Landenes fremtidige statsretlige Stilling.

De Meninger man hører om til hvilket Resultat Situationen tilsidst vil udvikle sig ere selvfølgelig meget forskellige efter de forskellige Standpunkter og Ønsker. Medens Alle admittere Muligheden af en Krig enten som directe Løsningsmiddel eller som den Vei ad hvilken man vil komme til Løsningen ogsaa af det slesvigholsteenske Spørgsmaal, antage Mange at dette i Forbindelse med andre vanskelige Spørgsmaal efterhaanden vil føre til Realisationen af den franske Congresidee; og hvad det endelige Resultat angaaer haabes fra reent tydsk Side endnu bestandig paa en Fremtid for den augustenborgske Linie, medens Preussen per- horrescerer en ny Mellestat, og man fra ikke-tydsk Side synes i ethvert Tilfælde at ansee en Tilbagegivelse af en Deel af Slesvig som sandsynlig; men ved Siden heraf har jeg nylig for første Gang hørt en Antydning om en rigtignok fjern Mulighed af Personalunionen.

Quaade.

Denne Depeche Nr. 2 er modtaget 14. Januar 1866.